

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding	6
Waarom een visie 2024?	6
Doelen voor de fietsstad	6
Duurzaamheid	6
Gezondheid	6
Veiligheid	6
Inclusie	6
1. Trends en ontwikkelingen	7
Provincie	7
Fietsverplaatsing	7
2. Netwerk	8
Fietsrecreatie	8
3. Fietsvoorzieningen	9
Handhaving fietsparkeren	9
4. Fietsstimulering	10
Stimuleren van minder mobiele groepen	10
Educatie	10

Fietsvisie 2024

Op de pedalen naar een fietsvriendelijke toekomst: de fietsvisie van Den Helder.

Waarom een (nieuwe) fietsvisie?

Het doel van de fietsvisie is om het fietsgebruik in Den Helder te bevorderen en de fietsinfrastructuur te verbeteren. Deze fietsvisie biedt een kader voor het ontwikkelen van beleid en het creëren van een fietsvriendelijke omgeving. En ook om de verkeersveiligheid voor fietsers te vergroten.

Sinds 2022 is er veel gebeurd op het gebied van mobiliteit: door de coronapandemie is er een periode geweest waarin mensen minder reisden dan voorheen. Sinds eind 2022 zien we dat de mobiliteit toeneemt en dat het fietsgebruik snel groeit. Ook onder andere door het toenemende gebruik van elektrische fietsen.

Op deze ontwikkelingen willen wij als gemeente inspelen en het fietsgebruik stimuleren. Daarnaast kijken we natuurlijk ook naar het vergroten van de bereikbaarheid van Den Helder zelf met de fiets. Om beter aan te sluiten bij de fietsroutes in Noord-Holland verbeteren wij de doorfietsroute.

Aandacht voor specifieke doelgroepen

We besteden extra aandacht aan de groepen (zoals ouderen, statushouders) voor wie fietsen niet vanzelfsprekend is. Denk aan fietscursussen om veilig te leren fietsen. In 2022 is er meer aandacht geweest voor vervoersarmoede: mensen met een beperking of lager besteedbaar inkomen hebben minder mogelijkheden om zich te verplaatsen. Wij zien een oplossing voor de fiets om deze vervoersarmoede terug te dringen. We willen mensen ondersteunen zodat ze veilig aan het verkeer kunnen deelnemen, En dat inwoners die de financiële middelen niet hebben ook kunnen fietsen.

Integrale aanpak

Voor de realisatie van deze fietsvisie hebben we gekozen voor een integrale aanpak. Daarbij kijken we niet alleen vanuit mobiliteit naar de mogelijkheden om fietsen te stimuleren. Ook vanuit recreatie, sport, duurzaamheid en inclusie. Wij zien veel kansen voor de fiets om een bijdrage te leveren aan de doelen van deze beleidsvelden. Voor deze fietsvisie hebben we samengewerkt met de Fietsersbond Den Helder.

Met deze fietsvisie gaan we het fietsbeleid van de gemeente verder verbeteren. Daarbij hebben we de ambitie om van Den Helder de beste fietsstad van Nederland te maken. Maar het allerbelangrijkste is dat iedereen veilig en fijn kan fietsen binnen de gemeente.

Tessa Augustijn
Wethouder Mobiliteit

Inleiding

Waarom een visie 2024?

In 2020 heeft de gemeente de Fietsvisie Den Helder vastgesteld. Deze visie was geschreven om meer richting te geven aan het fietsbeleid van de gemeente met als ambitie om de meest fietsvriendelijke stad van Nederland te worden. Ondertussen zijn er drie jaar verstreken sinds het vaststellen van deze visie. In de afgelopen jaren hebben we stappen genomen om het fietsen te stimuleren en de fietservaring te verbeteren, onder andere door het stimuleren van het plaatsen van fietsenstallingen bij nieuwbouwprojecten en het verbeteren van de bewegwijzering. Ook is er een nieuw fietspad gerealiseerd langs Breewijd.

We zien echter ook mogelijkheden voor de fiets om bij te dragen aan diverse andere gemeentelijke doelen. Vanuit de toekomstige duurzaamheidsagenda is de vraag gesteld om nogmaals te kijken naar de fietsvisie en deze te vernieuwen. Daarnaast willen we ook een aanvulling doen op de voorgaande fietsvisie, zodat deze een beter beeld schetst over de toekomst van fietsen in Den Helder.

Doelen voor de fietsstad

In lijn met de vorige visie behouden wij de ambitie om de meest fietsvriendelijke stad van Nederland te worden. Een grote opgave die we vanuit meerdere invalshoeken willen aanpakken. Daarom werkt de gemeente eraan om fietsen in Den Helder fijn, veilig en mogelijk te maken voor iedereen. Door te investeren in een prettig, veilig en inclusief fietsklimaat in Den Helder, dragen we direct bij aan diverse overkoepelende beleidsdoelen namelijk: duurzaamheid, gezondheid en inclusie.

Duurzaamheid

De fiets kan ook bijdragen aan meerdere doelen die de gemeente wil verwezenlijken. Zo is duurzaamheid een steeds belangrijker onderwerp. In de toekomstige duurzaamheidsagenda van Den Helder zal onder duurzame mobiliteit het belang van de fiets in deze transitie benoemd worden. Een van de duurzaamheidsdoelen is om de uitstoot van CO₂ in het verkeer te verminderen. Daarin speelt de fiets een belangrijke rol. We stimuleren en faciliteren het fietsgebruik zodat dat de fiets ook gebruikt wordt voor de verplaatsingen binnen en buiten de gemeente en zo bijdraagt aan dit doel. Vanwege de toename van elektrische fietsen wordt de afstand die met de fiets afgelegd kan worden groter. De fiets kan daarmee voor steeds meer afstanden een goed alternatief zijn voor de auto.

Gezondheid

De gemeente Den Helder zet zich in om gezond gedrag te stimuleren. In Den Helder willen we dat mensen aan hun dagelijkse hoeveelheid beweging komen. Door vaker de fiets te nemen komen mensen meer in beweging, wat bijdraagt aan de gezondheid.

Veiligheid

Veiligheid is een belangrijk onderwerp binnen de gemeente. Wij werken aan het creëren van een veilige leefomgeving. Dat geldt natuurlijk ook voor fietsers. Wegen dienen veilig ingericht te zijn. Ook is het de bedoeling dat iedereen zich veilig voelt op de fiets. Onder andere door in te zetten op verkeerseducatie zorgen we ervoor dat mensen beschikken over de juiste vaardigheden om deel te nemen in het verkeer.

Inclusie

Ons doel is dat zoveel mogelijk mensen binnen de gemeente fietsen. Daarom zetten we ons in voor diegenen in de samenleving voor wie dit moeilijker is. Dat kan zowel fysieke als sociale redenen hebben. Als gemeente hebben we ook als doel dat iedereen toegang moet hebben tot zorg en diensten, en waar nodig ondersteuning bij het participeren in de samenleving. Alle inwoners van de gemeente Den Helder dienen toegang te hebben tot informatie, producten, openbare voorzieningen, maatschappelijke diensten, gebouwen en de openbare ruimte. Het is belangrijk dat bewoners van Den Helder op verschillende manieren hier toegang tot kunnen hebben. De gemeente ziet een belangrijke rol voor de fiets om deze voorzieningen bereikbaar te houden.

Opbouw van de visie

In deze fietsvisie zullen we ingaan op de volgende vier onderwerpen om een duidelijk beeld te scheppen van het toekomstige beleid van de gemeente rondom de fiets.

1. Trends en ontwikkelingen
2. Netwerk
3. Fietsvoorzieningen
4. Fietsstimulering

Verkeersveiligheid is een belangrijk aandachtspunt dat op verschillende manieren terugkomt binnen de verschillende onderwerpen. Veiligheid is altijd een randvoorwaarde voor het verkeersbeleid van Den Helder.

1. Trends en ontwikkelingen

Voordat we verder ingaan op de visie is het goed om te kijken welke trends en ontwikkelingen er zijn die invloed hebben op het gemeentelijke fietsbeleid.

Provincie

Niet alleen gemeenten kijken naar de fiets, ook de provincie Noord-Holland besteedt hier meer aandacht aan dan voorheen. De provincie Noord-Holland ziet een sterke groei van het aantal reizigers en zet zich in om meer mensen te laten deelnemen aan actieve mobiliteit (lopen en fietsen). De provincie wil onder andere actieve mobiliteit naar school en werk stimuleren in samenwerking met werkgevers en schoolbesturen. Verder zetten ze zich in bij het promoten van het fietsnetwerk binnen de provincie en subsidiëren zij verkeerseducatie onder jongeren en ouderen.

Naast dat de provincie zich meer gaat inzetten op het stimuleren van actieve mobiliteit worden de regionale netwerken voor fietsen verbeterd, onder andere door middel van de doorfietsroutes. Actieve mobiliteit wordt meegenomen bij het onderhoud en de vervanging van provinciale wegen om verbeteringen voor actieve mobiliteit toe te passen¹.

Fietsverplaatsing

Het gebruik van de fiets zal de komende jaren toenemen. Dit komt enerzijds door natuurlijke groei door bevolkingstoename. Anderzijds is er een stijgend gebruik van e-bikes. Met de komst van de e-bike is het voor meer mensen makkelijker om langere afstanden per fiets af te leggen. Voor Den Helder verwachten we dat de groei van het fietsgebruik de landelijke trend zal volgen. Dat betekent dat na de dip in het fietsgebruik vanwege de coronapandemie (voornamelijk veroorzaakt door het wegvallen van woon-werkverkeer) het fietsgebruik gestaag zal toenemen. Vooral het aandeel e-bikes zal sneller toenemen en bijdragen aan de groei van het fietsgebruik². De e-bike is een vervanger voor de fiets, maar ook is te zien dat mensen vaker de e-bike nemen in plaats van de auto. Dit draagt bij aan de toename van het aantal fietskilometers.

Het groeiende fietsgebruik heeft tot gevolg dat de fiets steeds meer ruimte zal gaan vragen, onder andere voor stalling en in het weggebruik. Door de toenemende snelheidsverschillen op het fietspad tussen e-bikes en niet-elektrische fietsen dienen fietspaden ingericht te worden voor beide vormen. Hier wordt ook op nationaal niveau naar gekeken om de veiligheid voor alle fietsers te blijven garanderen.

Naast elektrische fietsen is er ook een trend rondom deelfietsen. Deze deelfietsen bevinden zich op dit moment voornamelijk rondom ov-knooppunten zoals de treinstations. In de toekomst kunnen we deze ook op andere punten in de gemeente plaatsen. We kijken naar de mogelijkheden hiervan en zijn ons ervan bewust dat dit extra druk geeft op het parkeren van fietsen.

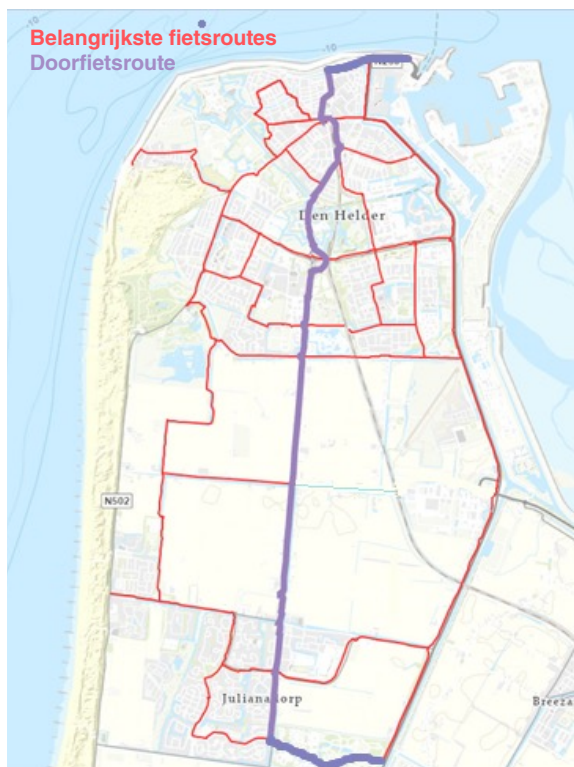
Door deze ontwikkelingen kan het zo zijn dat we in de toekomst andere afwegingen moeten maken bij de inrichting van de weg. Zo kan het zijn dat de fiets waar mogelijk prioriteit krijgt ten opzichte van andere mobiliteitsvormen.

¹ Provincie Noord-Holland, Actieagenda actieve mobiliteit 2022-2027 (2022).

² Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid, Kerncijfers Mobiliteit 2022 (15-11-2022)

2. Netwerk

De fietsroutes van Den Helder vormen een netwerk waarmee je snel op je locatie bent. De doorfietsroute Den Helder-Julianadorp fungeert in het netwerk voor de fiets als belangrijkste ader binnen de gemeente. De overige hoofdwegen zijn hierop aangesloten.

Figuur 1 Fietsnetwerk van de gemeente Den Helder

Een belangrijke verbinding waaraan gewerkt wordt is de doorfietsroute. Deze doorfietsroute is de snelste fietsverbinding tussen stad Den Helder en Julianadorp. Om tot een volwaardige doorfietsroute te komen dient deze aan een aantal eisen te voldoen zodat men comfortabel, snel en veilig kan fietsen. We doen onderzoek naar hoe we de route realiseren en waar we welke aanpassingen kunnen maken.

Naast dat de doorfietsroute voor Den Helder fungeert als hoofdader binnen de gemeente, is het ook de schakel naar de regio. De verbinding loopt vanuit Julianadorp richting Anna Paulowna en Alkmaar. Hiervoor moeten fietsers gebruik maken van de veerpont Westeinde Julianadorp – Anna Paulowna, wat zorgt voor oponthoud. Deze situatie kan verbeterd worden. Vandaar dat er door de provincie gekeken wordt naar het verruimen van de veertijden. Voor de andere hoofdverbindingen kijken we op welke manier we deze kunnen verbeteren. De komende jaren zal de trend om rotondes in te richten

met voorrang voor fietsers zich voortzetten. Daarbij kijken we ook of we sommige rotondes veiliger kunnen inrichten.

Een nieuwe verbinding waar we op dit moment naar kijken is het realiseren van een tunnel onder station Den Helder Zuid. Hierdoor ontstaat een nieuwe verbinding naar De Schooten. De voordelen hiervan gaan we onderzoeken. Voor de rest van het netwerk wil de gemeente de komende jaren werken aan het verbeteren van de wegen. Belangrijke factoren die we hierin meenemen zijn het fietscomfort en de veiligheid van de wegen.

Extra aandacht geven we aan de invloed van de verhoogde waterstand op boomwortels. Bij fietspaden waar bomen naast staan kan de stabiliserende functie van de boomwortels verzwakken. Maar ook boomwortelopdruk kan leiden tot oneffenheden.

Het is belangrijk voor de fietser dat de wegen waarover zij zich verplaatsen veilig ingericht zijn. Om de fietspaden ook toegankelijk te maken voor alle soorten fietsen en gebruikers verwijderen we mogelijke obstakels op fietspaden.

Fietsrecreatie

Recreatie vraagt om enkele aparte uitgangspunten. Hierbij gaat het meer om de beleving van de route dan om snel van A naar B te reizen. Fietstoerisme binnen de regio wordt steeds populairder. Om die reden kijken we naar mogelijke verbetering van fietspaden, specifiek gericht op recreatieve doeleinden. Zo kijken we naar mogelijke nieuwe fietsroutes die ook aansluiten op de regio. Belangrijk is dat er recreatieve knooppunten ontstaan die meerdere routes met elkaar verbinden en waar ook voorzieningen aanwezig zijn. De gemeente is zich bewust van de vraag naar specifieke fietsroutes voor fietssporten en zal hier in de toekomst rekening mee houden.

3. Fietsvoorzieningen

Fietsparkeren

Naast dat je met de fiets makkelijk en snel ergens wilt kunnen komen is het ook gewenst dat je je fiets zo dicht mogelijk bij de bestemming kan neerzetten. Fietsparkeren is voor de komende jaren de belangrijkste voorziening die wij willen verbeteren.

Kijkend naar de opkomst van e-bikes is het voor een grotere groep gewenst dat zij de fiets veilig kunnen parkeren. E-bikes zijn duur in aanschaf en daarmee een aantrekkelijk doelwit voor diefstal. De gemeente wil veilige parkeerplaatsen realiseren op belangrijke verkeersknooppunten, zoals bij stations of in het centrum. Onder andere kijkt de gemeente naar de mogelijkheden voor een fietsparkeergarage in het centrum van de stad. Ook bij de strandopgangen van de gemeente speelt fietsparkeren een belangrijke rol. In de zomer is er te weinig plek voor het parkeren van de fiets, waardoor deze een obstakel vormen. Dat kan leiden tot onveilige verkeerssituaties. Daarom is de gemeente aan het kijken of er mogelijkheden zijn voor het verbeteren van de fietsparkeermogelijkheden op de strandopgangen.

Openbare laadpalen

Daarnaast kijken we naar de mogelijkheden voor het plaatsen van openbare laadpalen voor de elektrische fiets. Onder andere onder recreatiefietsers is hier vraag naar. Deze vraag kunnen we bijvoorbeeld combineren met de vraag naar overdekte bewaakte fietsenstallingen. Hiervoor willen we samenwerken met ondernemers en maatschappelijke organisaties om gezamenlijk een oplossing te creëren.

Handhaving fietsparkeren

Om het fietsparkeren te verbeteren zet de gemeente in op het verwijderen van fietswrakken en weesfietsen. Hierbij richten we ons op de plekken waar de parkeerdruk het hoogst is. Op dit moment geldt dit voor de stations en het centrum van de stad Den Helder. Daardoor komt stallingscapaciteit vrij, waardoor mensen gestimuleerd worden om de fiets te nemen. Verder zorgt dit ervoor dat we minder snel nieuwe stallingscapaciteit hoeven te creëren. Dit levert meer ruimte op in de omgeving. Daarnaast draagt het verwijderen van fietswrakken en weesfietsen bij aan een positieve ervaring van de openbare ruimte.

4. Fietsstimulering

Voor Den Helder gaan we ervan uit dat met het verbeteren van de infrastructuur en voorzieningen mensen sneller geneigd zijn de fiets te gebruiken. Maar niet voor iedereen is het even vanzelfsprekend om de fiets te nemen. Vandaar dat de gemeente de fiets als vervoersmiddel stimuleert.

Stimuleren van minder mobiele groepen

De gemeente wil zich inzetten om fietsen te stimuleren onder groepen voor wie dit niet vanzelfsprekend is. De zogenaamde 'vervoersarmoede' is een thema dat steeds meer aandacht krijgt. Het gaat om mensen met lagere inkomens of mensen met een beperking. Door deze groepen te stimuleren om te gaan fietsen, vergroten zij hun mobiliteit en daarmee hun ontplooiingsmogelijkheden. Zo blijven zij in staat om volwaardig(er) mee te doen aan de samenleving. Er zijn drie doelgroepen waar we op inzetten:

1. We zetten ons op dit moment in om middelbare scholieren uit minder welvarende gezinnen toegang te geven tot een fiets doormiddel van een financiële vergoeding. Ook in de toekomst zetten we dit door.
2. De gemeente gaat statushouders en asielzoekers stimuleren om te fietsen. Hiervoor willen we onder andere gebruik maken van educatie en trainingen, zodat zij op een veilige manier kunnen deelnemen aan het verkeer. We zien fietsen ook als een belangrijk onderdeel van inburgering.
3. De derde groep waar wij ons voor inzetten zijn ouderen. De gemeente streeft er namelijk naar dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat je mobiel genoeg blijft. Hierdoor blijven ouderen zelfredzaam. Ook beweeg je met fietsen, wat een positief effect heeft op de gezondheid. Wel is de gemeente zich ervan bewust dat veiligheid een belangrijke factor is voor ouderen bij het kiezen om wel of niet te fietsen. Deze groep is kwetsbaarder in het verkeer. Daarom zetten we als gemeente in op trainingen voor deze groep. Op dit moment gebeurt dit via het project Doortrappen. Ook in de toekomst blijven we ons hiervoor inzetten.

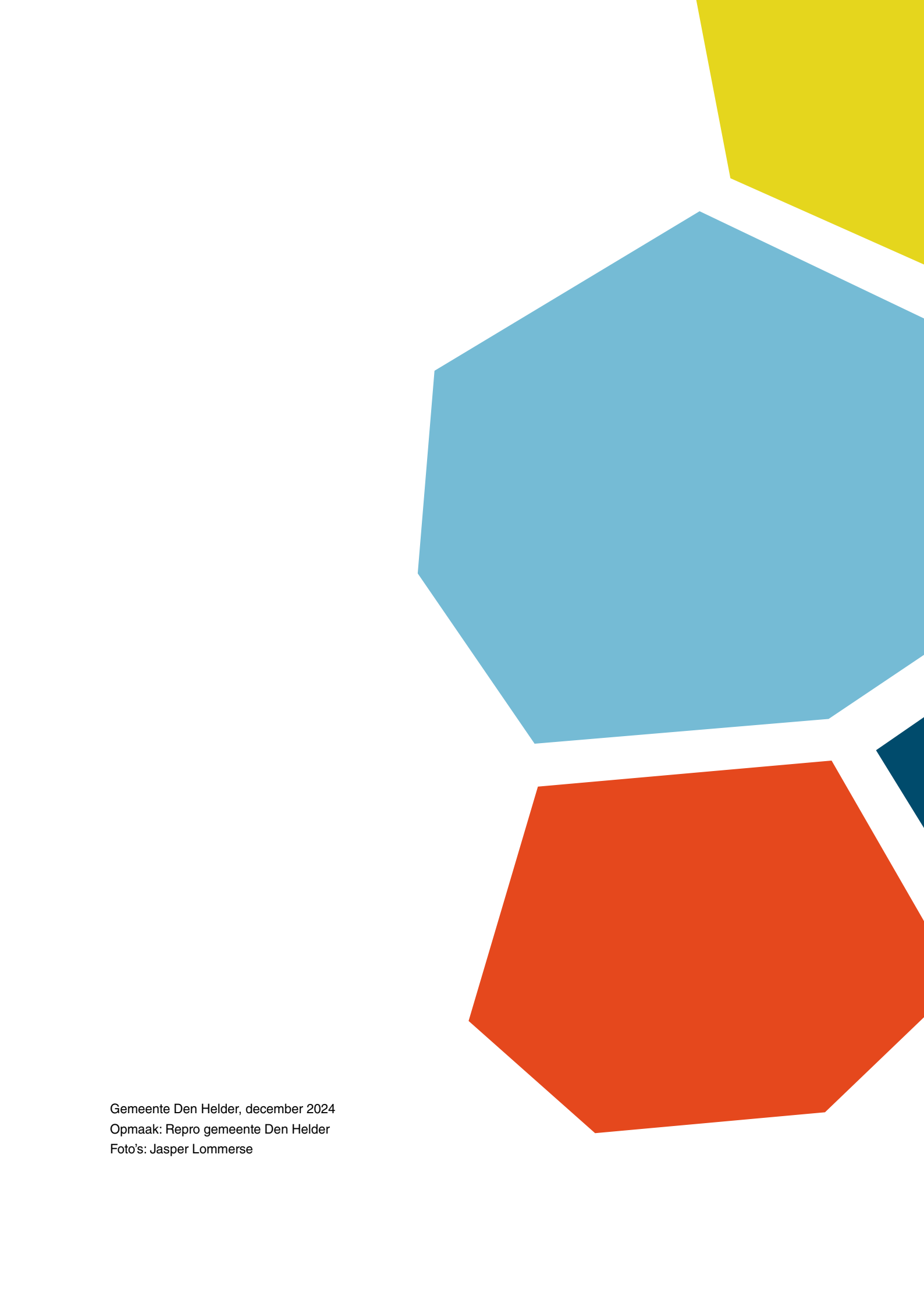
Educatie

Zoals eerder aangegeven in het hoofdstuk 'Netwerk' is veiligheid een belangrijk onderwerp als het gaat om de fiets. De infrastructuur dient veilig ingericht te zijn, aangezien fietsers kwetsbaar zijn in het verkeer. Met een veilig ingerichte infrastructuur heb je maar een deel van de veiligheid gewaarborgd. Gedrag is ook een belangrijk onderdeel van de veiligheid. Vandaar dat wij als gemeente inzetten op educatie. Fietsers moeten in staat zijn om veilig te fietsen. Zo zet de gemeente in op verkeerseducatie op scholen, onder andere door middel van het fietsexamen. Zo leren kinderen om veilig deel te nemen aan het verkeer. Dit gebeurt in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland.

³ We spreken over vervoersarmoede wanneer mensen niet meer op een volwaardige manier aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen. Drempels die daarbij een rol spelen zijn onder meer betaalbaarheid, fysieke toegankelijkheid, vaardigheid en fysieke en sociale veiligheid. Bron: Rijksoverheid (2022).

Gemeente Den Helder, december 2024
Opmaak: Repro gemeente Den Helder
Foto's: Jasper Lommerse